

החלטת ועדת האתיקה
בענין קובלנותיהם של חה"כ רן כהן והתנועה למען איכות השלטון
נגד חברת הכנסת אסתר רינה טרטמן
מיום ב' באדר התשס"ז - 21 במרץ 2007

1. הקובלנות

קובלנת חה"כ רן כהן

ביום ט' באדר התשס"ז (27 בפברואר 2007) פנה חה"כ רן כהן בקובלנה אל ועדת האתיקה נגד חה"כ אסתר רינה טרטמן בטענה כי על פי הפרסומים באמצעי התקשורת, בניגוד למפורסם באתר הכנסת ובניגוד לאופן בו היא מציגה עצמה לציבור, אין ברשותה של חה"כ אסתר רינה טרטמן השכלה ברמת תואר שני.

לטענתו של חה"כ רן כהן, מסתבר כי חה"כ טרטמן השתתפה במספר קורסים בלבד, במוסד אשר כלל אינו מעניק תואר שני, זאת בעוד היא הציגה עצמה בציבור, התמודדה ברשימת ישראל ביתנו ואף נבחרה מטעם סיעתה כמועמדת לתפקיד שרה, על סמך אותו מצג שהציגה לפיו ברשותה השכלה ברמת תואר שני. עוד נטען בקובלנה כי חה"כ אסתר רינה טרטמן צוטטה בערוץ הכנסת כאומרת בקולה כי ברשותה תואר שני וכן באתר הכנסת פורסם כי הינה בעלת תואר שני: "מנהל עסקים, התמחות בניהול ושיווק, ירושלים". חה"כ רן כהן צרף לקובלתו עותק מ"דף חה"כ" כפי שהופיע באתר הכנסת ביום 27 בפברואר 2007 ושונה בינתיים.

ביום י"ד באדר התשס"ז (4 במרץ 2007) ביקש חה"כ רן כהן לעדכן את קובלתו, לאור פרסומם של פרטים נוספים הקשורים בפרשה. בעדכון נטען כי באמצעי התקשורת שודר קטע מזכריה של חה"כ אסתר רינה טרטמן בתכנית בערוץ הכנסת בו היא מצהירה כי ברשותה "תואר ראשון בחשבונאות וניהול פיננסי, תואר שני במנהל עסקים".

לטענת הקובל, הצהרותיה של חה"כ אינן אלא מצג שווא, משום שאין ברשותה של חה"כ טרטמן תואר ראשון מאוניברסיטת בר-אילן ואין ברשותה תואר שני כלל. לטענתו חה"כ אסתר רינה טרטמן פגעה בכבוד הכנסת, לא נהגה באופן ההולם את תפקידה ומעמדה ולא פעלה על מנת למלא שליחותה ביושר. עוד מוסיף הקובל כי כללי האתיקה לחברי הכנסת מציינים במפורש כי חבר כנסת יקפיד לקיים את דיני המדינה, כאשר בחוק המועצה להשכלה גבוהה חל איסור להתחזות לבעלת תואר.

קובלנת התנועה למען איכות השלטון

ביום ט' באדר התשס"ז (27 בפברואר 2007) הגישה התנועה למען איכות השלטון בישראל קובלנה אל ועדת האתיקה נגד חה"כ אסתר רינה טרטמן, בה היא מבקשת מן הוועדה לבדוק את פרשת פרסום פרט כוזב, לכאורה, בקורות חייה של חה"כ אסתר רינה טרטמן, ובמידה ויימצא כי הפרסום אכן כוזב - להעמיד את חה"כ לדין בפני ועדת האתיקה בשל פגיעה בכבודה של הכנסת.

לטענת הקובלים, בפרסום הרשמי של הכנסת, בפרסום של מפלגת ישראל ביתנו וכן בראיון עיתונאי שנערך עם חה"כ אסתר רינה טרטמן, צויין כי הינה בעלת תואר שני במינהל עסקים. מפרסומים בכלי התקשורת עולה לכאורה כי לחה"כ אסתר רינה טרטמן אין תואר שני - לא במינהל עסקים ולא בתחום אחר.

לגישת הקובלים, במידה ואכן נכונים הפרסומים, הרי שמדובר בפרסום כוזב. פרסום כוזב כזה, בפרט בנסיבות ובמקומות בהם נעשה, מטרתו לכאורה להוות בסיס לקידומה של חה"כ אסתר רינה טרטמן ואף להאדיר את שמה. עוד מוסיפים הקובלים כי הדברים הינם חמורים וכי הטעיית הציבור שומטת את הקרקע תחת פעילותו של נבחר הציבור ופוגעת באמון העם בנבחרי ו בכבוד הכנסת.

הקובלים מבקשים מוועדת האתיקה לבחון את הדברים ולמצות את ההליכים האתיים בפרשה זו, ומציינים כי ייתכן ויש מקום לקרוא לחברי הכנסת להקפיד ולהימנע ממעשים פסולים כגון אלה ולהיזהר מתקלות, טעויות והטעויות בקורות חייהם, כל זאת נוכח הנזק שפרשה מעין זו גורמת לדמותם, למעמדם וללגיטימיות פעולותיהם ונוכח הכתם שמטילה על המשכן כולו.

2. תגובת הנקבלת

בתגובתה של חה"כ אסתר טרמון מיום כ"ד באדר התשס"ז (14 במרץ 2007) נטען כי על רקע הנסיבות הקונקרטיות הקיצוניות, אין זו השעה ואף לא המקום להחליט כללי האתיקה ולאכיפתם, גם אם כעקרון, מדובר בעניין אשר בשכמותו עוסקים כללי האתיקה. מעניין זה חזרה בה חה"כ אסתר טרמון בהופעתה בפני הוועדה.

חה"כ אסתר טרמון טענה כי נפלה קורבן למסע שיסוי בוטה ושפל, שאין מתועב ממנו ולכל הדעות חרג מכל קנה מידה. חה"כ אסתר טרמון טענה כי הוטחו לעברה אלפי מילים נוטפות ארס, בלע, לעג וקלס וכי הוזכרו חצאי אמיתות וסולפו העובדות. לטענתה, נקלעה לתחרות בין אמצעי התקשורת על "זכות הראשונים" וכי עיתונאים רבים ואישי ציבור, וביניהם אחד מן הקובלים, לא חסכו בפרסומים משמיצים ובגידופים אישיים ולגלגניים. כל אלה ועוד, מעידים על הגיגיו הפומבי הצורם וההשפלה הציבורית שחוותה. לדבריה, כבודה כאדם, כבוד משפחתה וכבודה כנבחרת ציבור - נרמסו עד עפר.

חה"כ אסתר טרמון מודה כי טעתה בהצגת העובדות ועל טעות זו, שנעשתה בהיסח הדעת ובתום לב, הביעה צער מעומק הלב, בכל הזדמנות שנקרתה בדרכה, זאת מבלי להמעיט בחומרת המעשה. חה"כ אסתר טרמון הביעה צער כן וחרטה עמוקה על מעשיה.

לטענתה, אילו רק היתה מוסיפה לדבריה את המילה "לימודי" - המצב כולו היה שונה ומודה כי גם לה היה חלק בלתי מבוטל בפרשה, אולם, מכאן ועד לרצח אופי - רחוקה הדרך עד מאוד.

חה"כ אסתר טרמון רואה בהגשת הקובלנה, בנסיבות העניין, קרב נוסף במלחמה התקשורתית והציבורית שהתנהלה כנגדה לשלילת הלגיטימיות כנבחרת ציבור ולמעלה מכך, כאדם. הנקבלת אף הוסיפה שהיא מבקשת את התייחסותה של וועדת האתיקה להתנהגותה של התקשורת.

בהופעתה בפני הוועדה, טענה חה"כ אסתר טרמון כי נעשה עליה "עליהם" וכי התקרת חרגה מכל פרופורציה, אם כי פרסום פרט כוזב על ידי חה"כ ראוי לכל גנאי. עוד הוסיפה כי היא עשתה מעשה שטות, ברגע של חולשה, כאשר התנסחה כך שאמרה "תואר שני" ולא "לימודי תואר שני". ניסוח זה לא הופיע בקורות חייה ומעולם לא עשתה שום שימוש בניסוח זה ולא קיבלה שום תפקיד או שכר עקב הניסוח האמור.

לבסוף, טענה חה"כ אסתר טרמון כי נגרם נזק ציבורי כבד לשמה הטוב וכי היא שילמה מחיר ציבורי, אישי ומשפחתי כבד.

3. החלטת הוועדה

ועדת האתיקה דנה בקובלנה, ולאחר ששמעה את חה"כ אסתר טרמון בכתב ובע"פ, להלן החלטתה:

בניגוד לטענתה של חה"כ אסתר טרמון, תפקידה של ועדת האתיקה לדאוג להגנה על כבוד הכנסת ולקבוע אמות מידה להתנהגות ההולמת את כבוד הכנסת ולטפח את אמון הציבור בכנסת ואינו להגן על חבר הכנסת מפני התקשורת.

בשים לב לאמור לעיל גם לא מתקבלת טענתה של חה"כ אסתר טרמון כי היא כבר נענשה על ידי

הציבור. הדיון הציבורי אינו מייתר את הדיון האתי. החלטותיה של ועדת האתיקה מגבשות את הקוד האתי שחבר הכנסת נדרש לכבדו על מנת לשמור על תדמית הכנסת וכבודה, וועדת האתיקה תאמר את דברה במטרה להגשים מטרות אלו.

ועדת האתיקה דוחה את הטענה כי במעשיה של חה"כ אסתר רינה טרטמן היא פגעה רק בעצמה ולא בכנסת. ועדת האתיקה קובעת כי מעשיה של חה"כ אסתר רינה טרטמן מהווים התנהגות שאינה הולמת את מעמדה כחברת הכנסת ופגעו בכבוד הכנסת פגיעה חמורה.

ועדת האתיקה אינה מקבלת את טענתה של חה"כ לפיה פרסום הפרט הכוזב נעשה בהיסח הדעת. העובדות הצביעו על כך שהפרסום היה בכתב ובעל פה ויותר מפעם אחת, ממילא אין לקבל כי נעשה בלא משים.

בשל חומרת המעשה ובתוקף סמכותה על פי סעיף 13ד(ד)(א3) לחוק חסינות הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א, 1951-מחליטה ועדת האתיקה להטיל על חה"כ אסתר רינה טרטמן את העונש החמור ביותר העומד לרשותה, בנסיבות הענין: נזיפה חמורה.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.